

UPUTE ZA UZIMANJE UZORAKA TLA ZA PEDOLOŠKU ANALIZU

U nastojanju da se poljoprivredan proizvodnja poveća, a prinos po jedinici površine ujednači, potrebno je vršiti stalnu kontrolu poljoprivredno zemljišnih površina.

Uspješna laboratorijska analiza počinje na terenu. Rezultat analize zemljišta je onoliko dobar koliko su reprezentativni uzorci koji se koriste.

Sama procedura uzorkovanja je određena vrstom analize koju treba izvršiti na uzetom uzorku. Neki put je važna brza interpretacija profila, nekad treba izvršiti točnu kemijsku analizu ili utvrditi točnu količinu hranjiva u uzorku. Imajući na umu takav osnovni zadatak poljoprivrednog tla, pripremili smo prilagođene i jednostavne upute, koje daju osnovna znanja i upute kako se uzimaju uzorci tla za vršenje kontrole plodnosti.

Povećanje poljoprivredne proizvodnje jeste rezultat djelovanja niza čimbenika koji zajedno utječu na stvaranje povoljnih uvjeta za rast i razvoj biljaka. U slučaju nedostatka ili suviška bitnih elemenata u zemljištu, biljke tada nisu u stanju da iskoriste uvjete kao što su toplina, sunčeva svjetlost i voda, te da daju optimalne prinose i iskoriste sav genetski potencijal određenog kultivira ili sorte.

Da bi se ispravno izvršilo uzimanje uzoraka tla za potrebe analize, neophodno je pridržavati se sljedećih uputa:

- Da je alat čist (sonda za uzimanje pojedinačnih uzoraka tla, ašov)
- Da se tijekom prohoda po parceli i uzimanja uzoraka tla, ne puši kako ne bi pepeo od cigarete pao u uzeti uzorak.
- Da se izbjegava rub parcele, blizina putova, blizina zgrada i mjesta gdje je bila gomila stajnjaka ili gdje je bilo uskladišteno NPK mineralno gnojivo.

Uzorci se u ovisnosti od načina uporabe poljoprivrednih površina uzimaju na sljedeći način:

Način uzimanja uzorka tla sa površina koje su pod **pašnjacima i livadama** treba da slijede sustav ujednačenosti za cijelu planiranu površinu. Dubine se trebaju poštovati i treba da su u intervalima od **0-10 cm** i **10-30 cm**.

Dubina uzimanja tla sa **oraničnih površina** i površina koje predstavljaju vrtove je **0-30 cm**.

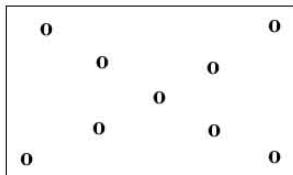
Dubina uzimanja uzoraka tla iz **voćnjaka** i **vinograda** je sljedeća:

- Za postojeće zasade voćaka i vinograda od **0-30 cm** uzorci tla se uzimaju obvezno, a iz dubine od **30-60 cm** na osnovu starosti istoga i općeg stanja navedenog nasada.
- Za planirane zasade voćnjaka i vinograda, obvezno se uzimaju uzorci tla iz dubina **0-30 cm** i od **30-60 cm**. Obvezno je potrebno odmah nakon uzimanja uzorka tla izvršiti obilježavanje, kako ne bi došlo do zamjene dubina uzetih uzoraka tla.

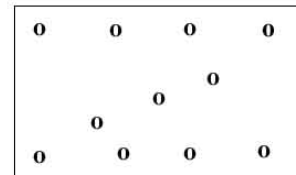
Dubina uzimanja uzorka tla za **jagodičasto voće** (malina, kupina, jagoda, brusnica, borovnica i drugo) je od **0-30 cm**.

Način uzimanja uzorka tla za **plasteničku** i **stakleničku** proizvodnju su sljedeći: uzorci tla se uzimaju iz plastenika ili staklenika na taj način da se za ujednačeni prostor uzme jedan prosječan uzorak iz dubine **0-30 cm**.

Uzorci se uzimaju ašovom ili sondom:

AŠOVOM

SONDOM

Postupak uzimanja uzoraka tla

Obično se uzima jedan prosječan uzorak sa površine od 1 ha. Na homogenim terenima gdje se biljke uzgajaju u plodoredu ta površina može biti i 3-5 ha.

Ako se reprezentativni uzorak uzima ašovom onda je potrebno na više mjesta dijagonalno u prohodu napraviti jame u tlu 30x30 cm na što više ravnomjerno udaljenih mjesta, te po dubini zasjeći sloj ašovom 3-5 cm dubine. Svaki pojedinačni uzorak se pregleda, odstrani korov, korijenje, kamenje i ostali materijal i ubaci u plastičnu vrećicu. Zatim se postupak ponovi kod sljedeće jame kao i kod svih

preostalih jama. Prilikom prelaska na sljedeću parcelu ašov treba obvezno očistiti od zemlje s prethodne parcele te postupak ponoviti kako je opisano.

Ukoliko se uzimaju uzorci sondom, sonda se ravnomjerno zabada na više mjesta ravnomjernog razmaka. Vrlo je važno naglasiti da se uzorci tla za voćnjake i vinograde nakon što se otvori profil ili iskopa jama uzimaju prvo sa druge dubine 30-60 cm, kako ne bi došlo do osipanja tla s površine i stavljaju u vrećicu formirajući na taj način reprezentativan uzorak, a zatim iz iste jame uzme se površinski uzorak 0-30cm.

Uzeti pojedinačni uzorci se na papiru, platnu ili najlonu izmiješaju-homogeniziraju, odvoji se nečistoće i od te količine uzme se prosječan uzorak težine **1,0 do 1,5 kg**. Takav uzorak se spakira u čistu vrećicu, ovo se također ponovi i sa uzorcima uzetim na **30-60 cm** dubine.

Obilježavanje uzoraka

Vrlo je važno obilježavanje uzoraka tla kako ne bi došlo do miješanja ili zabune kod primljenih laboratorijskih nalaza o tlu. Naročito treba voditi računa kada se uzme uzorak s dvije dubine. Uzeti uzorak sa dubine **0-30 cm** treba obilježiti kao uzorak broj **1 (prva dubina)**, a uzorak s druge dubine **30-60 cm** također treba obilježiti pod rednim brojem **1 (druga dubina)**.

Kod ostalih planiranih poljoprivrednih zasada gdje je potrebno uzeti uzorak samo s jedne dubine **0-30 cm**, uzorak se obilježava brojem **1**, a svaki naredni se obilježava rednim brojem zavisno koliko je predviđeno da se uzme uzoraka (1, 2, 3, 4, i td.)

Stjepana Radića bb, 72230 Žepče, BiH
Tel/Fax: ++387 (0) 32 888-058, 888-057
++387 (0) 32 888-081, 888-080
e-mail: upipzepce@gmail.com
info@upipzepce.com
agroinkubator.zepce@gmail.com

Ministarstvo za pravosuđe i upravu ZE-DO kantona broj:06-05-17/99
Intesa San Paolo bank d.d. Sarajevo
Poslovnica Žepče
Ž.R. 154-999-50004388-08
PB: 19700519 ID PDV broj: 218163450003

www.upipzepce.com

EVIDENCIJSKI LIST (Zahtjev)

Podatke na listu pisati grafitnom olovkom (ne kemijskom olovkom); kako ne bi došlo do razlijevanja tinte i brisanja podataka zbog vlažnog uzorka. Ceduljicu treba umotati u posebnu vrećicu te ju onda ubaciti u kesu s uzorkom. Svojim potpisom potvrđujem točnost podataka.

Broj uzorka ili datum zaprimanja: _____ (popunjava djelatnik UPIP-a)

Ime i prezime lica koje je uzelo uzorak: _____

Ime i prezime vlasnika parcele (osobe na koju će glasiti analiza zemljišta): _____

- adresa i telefon: _____

Katastarska općina(K.O.): _____

Katastarski broj (k.č.) i veličina parcele: _____

Planirane biljne kulture u naredne četiri godine: _____

Dubina uzimanja uzorka tla u cm, označiti: 0-30   30-60

Datum uzimanja uzoraka: _____

Pred-kultura na parceli : _____

Koja vrsta organskog gnojiva je korištena (u kg): _____

(goveđi, konjski, svinjski, kokošiji stajnjak, lumbri humus i dr.)

Koja vrsta mineralnog gnojiva je korištena (u kg): _____

Napomena: _____

_____
_____

Uzorke dostaviti na adresu:

Udruga poduzetnika i poslodavaca Žepče,

Ul. Stjepana Radića b. b.,

72230 Žepče

_____
Potpis podnosioca

.....
Stjepana Radića bb, 72230 Žepče, BiH
Tel/Fax: ++387 (0) 32 888-058, 888-057
          ++387 (0) 32 888-081, 888-080
e-mail: upipzepce@gmail.com
          info@upipzepce.com
          agroinkubator.zepce@gmail.com

.....
Ministarstvo za pravosuđe i upravu ZE-DO kantona broj:06-05-17/99
Intesa San Paolo bank d.d. Sarajevo
          Poslovnica Žepče
          Ž.R. 154-999-50004388-08
          PB: 19700519   ID PDV broj: 218163450003

www.upipzepce.com